

Коробчанський Володимир Олексійович, Богачова Ольга Сергіївна

Харківський національний медичний університет, кафедра гігієни та екології №1

ПСИХОГІГІЄНИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПІДЛІТКІВ, ЩО НАВЧАЮТЬСЯ У ПРОФЕСІЙНИХ АГРАРНИХ ЛІЦЕЯХ

Загальновідомо, що умови життєдіяльності дітей та підлітків мають визначальний вплив на процеси росту і розвитку, а також стан здоров'я[1].

Несприятливі зміни стану здоров'я молоді, що навчається поряд з об'єктивними причинами, обумовлюються недоліками в системі формування, збереження і зміцнення здоров'я, а розповсюдженість серед молоді випадків алкоголізму, наркоманії, токсикоманії, венеричних захворювань, ВІЛ інфекції та СНІД свідчить про відсутність в неї пріоритетної спрямованості на збереження і зміцнення здоров'я та недостатньо високий рівень мотивації здорового способу життя [2,3].

Поряд з тим, перехід підлітків із загальноосвітньої школи в освітні установи професійно-технічної освіти супроводжується зміною звичного для них режиму дня, в першу чергу режиму навчальних занять, збільшенням загального та учбового навантаження, принциповою зміною характеру діяльності (збільшується частка фізичної праці та виникають передумови контакту з несприятливими факторами виробничого середовища) [4,5].

У зв'язку з цим особливу значимість набувають дослідження поширення навичок здорового способу життя серед учнівської молоді.

В проведеному нами дослідженні приймали участь підлітки, що освоюють аграрні спеціальності на базі Одноробівського професійного аграрного ліцею. Дослідження проводилося шляхом тестування старшокласників за допомогою опитувальника «Спосіб життя» з розрахунком таких показників, як психологічний мікроклімат, рухова активність, режим дня, харчування та особиста гігієна [6].

Було встановлено, що підлітки – учні аграрного ліцею мали певні особливості умов життєдіяльності. Значна кількість опитаних оцінювали психологічний мікроклімат у сім'ї та колективі як оптимальний (від 20% до 45,7%). Досить високі показники (94,3%) виявились при оцінці навичок особистої гігієни. За шкалою харчування у більшості опитаних відмічались середні показники (54,3%), і тільки 17,1% оцінили його “нижче середнього”. Значно більша кількість підлітків мали грубі порушення та незадовільну організацію режиму праці та відпочинку (від 8,6% до 37,1%).

Незадовільною була рухова активність переважної кількості підлітків: майже 65,7% респондентів дали “низьку” оцінку та “нижче середнього”, і тільки 9% високо оцінили свою активність.

Таким чином, дослідження виявило, що факторами ризику у життєдіяльності підлітків, що освоюють аграрні професії, є порушення ними режиму рухової активності, нераціональне харчування та недотримання оптимального режиму праці та відпочинку, що здатне негативно впливати на функціональний, психоемоційний стан та здоров'я підлітків, особливо протягом перших років навчання.

Гігієнічна оптимізація умов навчання підлітків, що навчаються у професійних аграрних ліцеях, повинна бути, спрямована на збільшення рухової активності ліцеїстів,

дотримання ними вимог раціонального харчування, оптимізацію режиму праці та відпочинку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Давиденко, Д.Н. Здоровье и образ жизни студентов : учеб. пособие / Д.Н. Давиденко, Ю.Н. Щедрин, В.А. Щеголев ; под. общ. ред. Д.Н. Давиденко. СПб. : СПбГУИТМО, 2005. - 124 с.
2. Польша Н.С. Актуальні проблеми психогієни дітей і підлітків: шляхи та перспективи їх вирішення / Н.С. Польша, І.В.Сергета //Журнал НАМН України, 2012.– Т.18. – №2–. С. 223-236.
3. Коробчанський В.О. Гігієнічна психодіагностика донозологічних станів у підлітковому та юнацькому віці: посібник для докторантів, аспірантів, пошукачів та лікарів /В.О. Коробчанський. — Харків: Контраст, 2005.— 192с.
4. Даниленко Г. М., Межибецька І. В., Пономарьова Л. І. Суб'єктивне сприйняття чинників ризику малої інтенсивності учнями професійно-технічних навчальних закладів //Гігієна населених місць. – 2013. – №. 61. – С. 334-338.
5. Дзулаєва І.Ю. Гигиеническая оценка роли условий обучения и воспитания в учреждениях начального профессионального образования и образа жизни в формировании здоровья подростков» //Автореф. дисс. канд. мед. наук. М., 2012. С. 24.
6. Опитувальник "Спосіб життя" як метод оцінки факторів ризику у життєдіяльності підлітків / В.О. Коробчанський, Т.Ю. Проскуріна, О.В. Подаваленко та ін. — К.: Укрмедпатентінформ, 2005.